
ILLYRIË
MACEDONIË
THR
ITALIË
TYRRHEENSE ZEE
STRAAT VAN MESSINA
SICILIË
THESSALIË
OLYMPOS
Iolkos
PELION
AEGEÏSCHE
Delphi
HELIKON
Thebe
GOLF VAN KORINTHE
Korinthe
Athene
LADON
ARKADIA
Argos
PELOPONNESOS
SERIPHO
KRETA
MIDD
A

ZWARTE ZEE
ACIË
ZEE VAN MARMARA
PHRYGIË
Troje
PAKTOLOS
KARIA
LYKIA
IKARIA
NAXOS
RHODOS
CYPRUS
ELLANDSE ZEE
EGYPTE
FRIKA
PHOENICIË
KAUKASUS
ZWARTE ZEE
Athene

Mensen, draken en dolfijnen

Voor Djuna

Mensen, draken en dolfijnen

Wezens uit de Griekse mythologie

verteld door Simone Kramer
met illustraties van Els van Egeraat

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Met dank aan Toon Kramer, die uit vele boeken en naslagwerken de gegevens heeft gezocht waarmee ik deze verhalen kon schrijven.
Simone Kramer

Kijk ook op:
www.ploegsma.nl
www.simonekramer.nl

ISBN 978 90 216 1796 1
Derde druk 2011
© Tekst: Simone Kramer 2003
Research: Toon Kramer
© Illustraties: Els van Egeraat 2003
Omslagontwerp: Steef Liefting
Zetwerk: Studio Cursief
© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma bv, Amsterdam 2003

Inhoud

Atalante en Melanion 7
Europa en de stier 14
Kadmos en Harmonia 19
Leto en de kikkers 26
Dionysos, de god van de wijn 31
Pan en de rieten fluit 38
Pan en koning Midas 43
De wrede dood van Marsyas 51
Dionysos en de zeerovers 56
De dochters van koning Minyas 61
De kentauren 70
Cheiron en zijn dochter 75
Cheiron en de pijl van Herakles 78
De verlossing van Prometheus 84
De gruweldaden en het lot van koning Thereus 90
De geboorte van Pegasos 99
Pegasos en de dood van de Chimeira 105
Bellerophon en de rovers 114
Het berouw van Iobates 119
De wraak en het einde van Bellerophon 123
De man die altijd honger had 131
De negen eksters 140
De wonderbaarlijke zangvogels 145
Hoe de Sirenen voor altijd verloren 149
Skylla en Charybdis 154
Woordenlijst 161

Atalante en Melanion

Atalante was de dochter van een koning op de Peloponnesos, het grootste schiereiland van Griekenland. Toen ze geboren werd, was haar moeder blij geweest. Maar haar vader was diep teleurgesteld. Negen maanden lang had hij zich verheugd op de komst van een zoon, en wat was het geworden? Een dochter. De koning van Arkadia, zo heette de streek waarover hij heerste, kon er niet overheen komen en tot groot verdriet van de koningin legde hij het pasgeboren kind te vondeling in de bergen.

De kans dat de baby daar door iemand gevonden zou worden, was erg klein. En toch gebeurde het. Niet door een mens, maar door een beer. Een vrouwtjesbeer. Haar eigen jong was net gestorven en daardoor had ze genoeg melk voor het wezentje dat tussen twee rotsblokken zo hartverscheurend lag te huilen.

In het hol van de berin groeide de kleine Atalante op. Natuurlijk heette ze in die tijd nog niet zo. Er was niemand die haar een naam gaf, niemand die tegen haar sprak. Maar de berin zorgde wel heel goed voor het kleintje. Ze leerde haar lopen en later, toen het kind aan melk niet meer genoeg had, leerde ze haar bessen zoeken en andere vruchten. Want rauw vlees, het enige wat de moederbeer haar zelf kon voorzetten, lustte Atalante niet.

Net als een echt berenjong was Atalante na een paar jaar in staat om zelfstandig door de bergen en de bossen van Arkadia te zwerven en een eigen hol te zoeken.

Maar eens werd ze in een groot donker dennenbos opgemerkt

door een paar jagers. Zij zagen in de verte, tussen de bomen, iets bewegen! Twee van hen hadden hun boog al gespannen, toen de anderen riepen: 'Niet schieten, het is een kind!' Met zijn allen dromden ze om Atalante heen en nadat ze een tijdje met elkaar hadden overlegd, namen ze haar mee naar hun hut, die op een open plek in het bos stond. Ze vroegen haar hoe ze in het bos was terechtgekomen, en waar haar ouders waren, maar wat ze ook probeerden – langzaam praten, fluisteren, schreeuwen – het mensenkind antwoordde niet.

'Volgens mij kan ze niet praten,' zei een van hen, 'maar als ze bij ons blijft wonen, leert ze dat gauw genoeg. Laten we maar beginnen met haar een naam te geven. Wat vinden jullie van Atalante?'

Het was al snel duidelijk dat Atalante graag wilde blijven. De hut was een stuk gerieflijker dan haar hol in het bos. Overdag speelde ze met een afgedankte pijl en boog, of ze klom in de hoogste bomen. En als de jagers 's avonds thuiskwamen met hun buit, liet zij zich de maaltijd goed smaken want gebráden vlees lustte ze wel. Al heel gauw kon ze praten en het duurde niet lang of ze mocht mee op jacht. Daar leerde ze echt goed boogschieten. Speerwerpen leerde ze ook, en wat ze na een tijd ook heel goed kon – beter dan de jagers – was hardlopen. Wanneer ze in de bergen een hert zag, ging ze erachteraan, helling op helling af, net zolang tot het binnen haar bereik was en ze het kon neerschieten. Ze snelde door het landschap alsof ze vleugels had, desnoods uren achtereen.

'Zo wil ik leven,' dacht ze vaak, toen ze eenmaal een jaar of twintig was geworden. 'Zo en niet anders. Voor mij geen huwelijk en geen man. Ik wil vrij zijn. Ik trouw nooit!'

Op een dag werd ze achternagezeten door twee kentauren. Woeste figuren waren dat, met het bovenlijf van een mens en het

onderlijf van een paard. Zij wilden wel met elke vrouw vrijen en zeker met de lange slanke Atalante. Ze zagen haar lopen in het dal en maakten met veel geschreeuw van verre al duidelijk wat ze van plan waren, maar ze kregen geen kans. Atalante schoot hen met twee goedgerichte pijlen neer, draaide zich om en liep verder alsof er niets gebeurd was.

Vrijheid, spanning en gevaar – dat waren de dingen waar Atalante van genoot. Maar toch miste ze iets. Een vader en moeder. Ze had nog een vage herinnering aan de berin die haar had opgevoed. Ze wist nog in welk deel van Arkadia dat was geweest en ze besloot in die buurt te gaan zoeken.

'Ik moet daar toch ergens geboren zijn,' dacht ze. 'Als ik geluk heb, vind ik mijn ouders.'

Ze bezocht de dorpen en steden die het dichtst bij het bos van het berenhol lagen. Aan iedereen vertelde ze hoe en waar ze was grootgebracht, en ten slotte kwam ze bij het paleis van de koning. Hij herkende haar niet, maar uit het verhaal begreep hij dat deze vrouw zijn dochter moest zijn. De koningin kwam erbij en samen haalden ze Atalante over om bij hen te blijven.

Het leek wel of de koning helemaal was vergeten dat hij liever een zoon had willen hebben. Hij vond Atalante zo mooi en begaafd, dat hij alleen maar trots op haar kon zijn. Maar een schoonzoon, daar zou hij geen bezwaar tegen hebben! Het zou zijn dochter niet moeilijk vallen om een prins of in ieder geval een rijke man te vinden, dacht hij.

Inderdaad, de aanbidders stonden in rijen voor de poort van het paleis. Maar Atalante vergat nooit wat ze zich had voorgenomen. Geen man! Geen huwelijk!

Haar ouders bleven echter vragen of ze de huwelijkskandidaten toch op zijn minst te woord zou willen staan en Atalante kreeg genoeg van het gezeur.

‘Goed,’ zei ze, ‘ik wil wel trouwen, maar alleen met iemand die harder kan lopen dan ik. Met elke man die om mijn hand durft te vragen, houd ik een wedstrijd. Ik loop in volle wapenrusting: pijl en boog, speer en zwaard. Als hij wint, zal ik met hem trouwen. Als hij verliest, schiet ik hem ter plekke dood.’

Haar moeder vond dit niet zo’n goed plan, maar haar vader zag geen bezwaren. Hij had zijn dochter nog nooit echt zien hardlopen en dacht dat ze het tegen een man wel zou afleggen.

Sommige prinsen die zich aandienden, dachten hetzelfde. Anderen verwachtten dat het met de dreigementen van Atalante wel mee zou vallen. Allemaal vergisten ze zich. De atletische prinses won van de ene na de andere kandidaat en de rij graven aan het eind van de wedstrijdbaan werd steeds langer.

Toen kwam Melanion.

Melanion was een rijke, maar vooral knappe prins. Hij had wel

eens gehoord van de spelletjes die de dochter van de koning van Arkadia met haar vrijers speelde en hij had het onzin gevonden om je leven te wagen voor een vrouw. Maar op een goede dag was hij toch eens bij zo'n wedstrijd gaan kijken. Op het moment dat hij Atalante zag, was hij verloren. Deze vrouw moest hij hebben!

Nu was Melanion niet alleen rijk en knap, maar ook erg slim. Zijn plan was snel gemaakt. Hij sprak een gebed uit voor Aphrodite, de godin van de liefde, en offerde haar een geit. Na een week offerde hij haar een varken en de week daarop een schaap. Daarna ging hij naar de berg Olympos, de woonplaats van de goden, en vroeg haar om hulp. Aphrodite, door de offers vriendelijk gestemd, gaf hem goede raad en drie gouden appels.

Melanion reisde zo snel als hij kon naar Arkadia en meldde zich bij de koning, de koningin én de prinses.

'Ach ja,' zei Atalante nadat ze hem goed had bekeken, 'ik wil met jou wel om het hardst lopen. Zullen we afspreken voor morgen?'

De volgende dag stond ze in volledige wapenrusting klaar voor de wedstrijd. Maar ze voelde zich anders dan anders. Bij vorige gelegenheden had ze niets liever gewild dan winnen. 'Geen man, niet trouwen,' was het enige geweest dat door haar heen ging als ze vooruitrende, en met groot genoegen had ze telkens weer haar dodelijke pijl op de verliezer afgeschoten. Maar nu?

'Zo'n knappe jongen,' dacht ze, 'en hij lijkt me nog aardig ook. Weet je wat, ik geef hem een voorsprong.'

Melanion glimlachte toen hij van Atalante een voorsprong van vijftig meter kreeg. Hij wist dat hij dat helemaal niet nodig had, maar hij accepteerde het aanbod beleefd.

Vijftig meter vóór zijn rivale zette hij zich schrap, een bedien-

de gaf het startsein en daar gingen ze! Atalante flitste over de baan. Ze begon Melanion binnen de kortste keren in te halen, maar opeens werd ze afgeleid door een glimmend voorwerp dat voor haar voeten rolde. Ze remde af, bukte en pakte het op. Een gouden appel! Prachtig was hij. Maar nu moest ze weer verder.

Opnieuw had Melanion een voorsprong en weer werd hij bijna ingehaald. Hij gooide de tweede appel, zoals Aphrodite had gezegd. Atalante stopte en raapte hem op, maar toen de toeschouwers ongeduldig begonnen te roepen, zette ze de vaart er weer in.

De laatste appel wierp Melanion in het struikgewas, opzij van de wedstrijdbaan. Atalante zag het ding door de lucht vliegen en ze kon het niet helpen, ze moest en zou ook deze prachtig glimmende gouden appel hebben! Toen ze uit de struiken was geko-

men en met haar buit ten slotte de eindstreep bereikte, stond Melanion haar triomfantelijk op te wachten.

Atalante was ontzettend blij dat ze verloren had. Nooit had ze gedacht een man te zullen begeren, maar deze man? Zo mooi en net zo aardig als hij meteen al had geleken? Atalante en Melanion waren allebei even verliefd. Binnen een week werd hun bruiloft gevierd met een geweldig feest. Het paar betrok een groot huis, niet ver van het paleis en alles zou verder goed zijn gegaan als Melanion niet een kleinigheid was vergeten.

Boven op de Olympos wachtte Aphrodite vergeefs op een dankoffer. Ze had de dolverliefde jongen zo goed geholpen en nu kon er niet eens een piepklein geitje af. Hoe langer ze wachtte, hoe bozer ze werd.

Onwetend van de woede van de godin vermaakten Atalante en Melanion zich prima. Ze gingen elke dag wandelen en hielden af en toe nog wel eens een wedstrijdje hardlopen, gewoon voor hun plezier. Ook vrijden ze vaak in het bos of in een veld tussen de bloemen. En één keer vrijden ze in een afgelegen tempel die aan de goden was gewijd.

Dat ging Aphrodite te ver! Geen dankoffer brengen was tot daaraan toe, maar vrijen in een gewijde tempel, daarvoor moest het echtpaar boeten. De godin van de liefde veranderde Atalante en Melanion in leeuwen. Dat was een vreselijke straf, want omdat leeuwen in die tijd niet met elkaar paarden, maar met andere dieren, hebben die twee nooit meer met elkaar gevrijd.

Europa en de stier

De belangrijkste bewoner van de berg Olympos was de oppergod Zeus. Hij had twee broers, die net als hij boven de andere goden stonden. Hades, de god van de onderwereld en Poseidon, de god van de zee. Maar Zeus was de allerbelangrijkste. Hij heerste over goden en mensen en toonde zijn macht van tijd tot tijd met donderslagen en bliksemstralen.

Zeus was getrouwd met de godin Hera. Zij had heel wat met hem te stellen, want hij was bijna onafgebroken verliefd op andere vrouwen. Op godinnen of nimfen – halfgodinnen waren dat – maar ook op sterfelijke vrouwen en dan vooral jonge meisjes.

Nu kon hij niet zomaar de berg afdalen om zo'n meisje het hof te gaan maken. Als ze plotseling de oppergod voor zich zag, zou ze waarschijnlijk alleen maar schrikken. Nee, Zeus ging omzichtig te werk. Tijdens zijn afdaling nam hij de gedaante aan van een gewoon mens of van een dier, en dan stevende hij recht op zijn doel af.

Europa was de dochter van de koning van Phoenicië, een landstreek waar het tegenwoordige Libanon ligt. Wijd en zijd stond het meisje bekend als beeldschoon.

Op een dag liep ze langs het strand te wandelen met een paar vriendinnen. Ze zagen er in hun witte jurken en met hun lange blonde haren prachtig uit, maar Europa was absoluut de mooiste

van allemaal. Zeus, gezeten op de verre Olympos, keek zijn ogen uit.

Een tijdlang zagen de meisjes niets bijzonders op het strand, alleen schelpen en kleine zeedieren. Maar opeens verscheen er tussen de bomen een groot dier, dat langzaam op hen af drentelde. Het was een witte stier.

'Wat een prachtexemplaar, wat een schatje! Ach, wat ben je mooi!' riepen de vriendinnen van Europa. Ze verdrongen zich gretig rond de stier die er duidelijk geen enkel bezwaar tegen had om zo bewonderd te worden. Kalmpjes bleef hij staan, terwijl zij hem aan alle kanten aaiden en zijn hoorns versierden met linten en bloemen.

Europa pakte het anders aan. Ze sloop tussen de andere meisjes door, sloeg haar armen rond de nek van het dier en probeerde op zijn rug te klimmen. De stier, die daarop gehoopt had, boog gewillig zijn voorpoten zodat ze makkelijk kon opstappen.

Triomfantelijk zat ze even later op zijn rug. De vriendinnen dansten joelend om het paar heen. De stier loeide twee keer krachtig en begon toen te lopen. Eerst langzaam, daarna op een sukkeldrafje, toen sneller... en nog sneller...! Hij draafde over het strand. Europa klemde zich vast aan zijn hoorns, waaraan de linten nu vrolijk wapperden. Ze was bang. En ze werd nog banger toen het dier met dezelfde snelheid regelrecht de branding in liep. Zeus, de god die zich dit keer dus in een stier had veranderd, had zijn buit te pakken!

Na de branding kwamen de roerige golven van de Middellandse Zee.

Europa gilde het uit. 'Help, help! Ik wil eraf. O, laat me toch gaan!'

Gelukkig kreeg ze niet haar zin, want het arme kind kon niet eens zwemmen. De stier wel. Snuivend en met forse slagen van

alle vier zijn poten zwom hij voort. Europa maakte het hem wel moeilijk, want in haar wanhoop schopte ze zo hard als ze kon tegen zijn flanken. Ze zat werkelijk geen ogenblik stil.

Poseidon had gezien hoe zijn broer Zeus weer eens op vrouwenjacht ging en kwam hem én het ontvoerde meisje te hulp. Hij was niet voor niets de god van de zee. De golven bedaarden, het water werd kalm en glad.

Dit maakte Europa minder angstig. Ze hield zich nog wel stevig vast aan de hoorns van de stier, maar af en toe durfde ze ook om zich heen te kijken. Haar vriendinnen, die sprakeloos van ontzetting op het strand waren achtergebleven, waren al uit het zicht verdwenen. Maar links en rechts van haar doken uit zee allerlei wezens op, die met de stier mee zwommen. Dolfijnen met nimfen op hun rug. Tritons, kleine vriendelijke zeegoden,

die op gekleurde schelpen bliezen. Schitterende muziek was het! De nimfen zongen mee en Europa had dat ook wel willen doen, als ze de melodie had gekend. Langzaamaan begon ze van haar reis te genieten en het was een vrolijke wateroptocht die na een tijdje het eiland Kreta bereikte.

De dolfijnen en de Tritons maakten rechtsomkeert. De stier ging met de beeldschone Europa op zijn rug het strand op. Hij zette haar voorzichtig neer en veranderde toen voor haar verbaasde ogen in een al even beeldschone jonge man. Wat haar vriendinnen tegen de stier hadden geroepen, zei zij nu tegen hem. 'Ach, wat ben je mooi!'

'Mooi? Jij bent mooi,' fluisterde de man. 'Kom, iets verderop weet ik een huisje.' En zoals het bij al Zeus' veroveringen ging, hoefde hij verder niet aan te dringen.

Zonder te weten met wie ze van doen had, kreeg Europa in de loop van de volgende jaren drie zonen van Zeus. Maar de oppergod kon niet zomaar op Kreta blijven wonen. Hij had op de berg Olympos meer dan genoeg te doen. Op een kwade dag was hij eenvoudig verdwenen.

Europa was verdrietig, maar lang heeft ze niet getreurd. Ze trouwde met de koning van Kreta. Deze beschouwde haar zoons als zijn eigen kinderen en wees de oudste, Minos, aan als erfgenaam van de troon.

Kadmos en Harmonia

Toen de koning van Phoenicië van Europa's vriendinnen hoorde dat zijn dochter ontvoerd was door een stier, was hij erg van streek. 'Mijn lieve Europa meegenomen! Hoe is het mogelijk? Welke kant ging dat beest op?'

De meisjes spraken opgewonden door elkaar heen.

'Ze is zelf op zijn rug gaan zitten.'

'Hij zwom naar het noorden, de kant van Cyprus uit.'

'We hebben nog geprobeerd om...'

De koning maakte een ongeduldig gebaar. 'Stil nou! Cyprus zeiden jullie? Ik stuur onmiddellijk mijn zoon Kadmos daarheen. Hij moet haar zoeken en als hij haar niet vindt, hoeft hij nooit meer thuis te komen.'

Zodra de jonge Kadmos dit van zijn vader had gehoord, scheepte hij zich in en begon aan zijn zoektocht. Helaas, op het hele eiland Cyprus was geen stier en geen Phoenicische prinses te vinden. Mensen genoeg die dáchten dat ze een witte stier met een beeldschoon meisje hadden gezien. Maar het bleek altijd weer een zwarte of een bruine stier te zijn en een meisje dat op geen stukken na zo mooi was als Europa.

Kadmos voer naar het volgende eiland, Rhodos. Dat was kleiner dan Cyprus, dus hij was er na twee weken al uitgekeken. Geen Europa, geen stier.

'Verder maar weer,' zei Kadmos bij zichzelf. 'Ik laat me niet kennen, ik vind haar wel.'

Maar welk eiland hij ook bezocht, nergens vond hij een spoor

van Europa. En hij was lang onderweg! Weken werden maanden, maanden werden een jaar. Op een gegeven moment liet Kadmos zijn schip achter in een haven van het Griekse vasteland en ging te voet verder. Maar na een moeilijke tocht over smalle bergpaden en door dichte onheilspellende bossen werd hij door wanhoop overmand. Zijn zuster had hij nog steeds niet gevonden en naar huis gaan durfde hij niet. Hij kon zich zijn vaders woorden maar al te goed herinneren. 'De enigen die mij nu nog kunnen helpen, zijn de goden,' verzuchtte hij en hij reisde naar Delphi om daar het orakel te raadplegen en zo de uitspraak van een god te verkrijgen.

'Je hoeft je om Europa niet langer te bekommeren,' luidde het orakel. 'Ze woont op Kreta en ze heeft het goed. Het wordt nu tijd dat je voor een eigen woonplaats gaat zorgen.'

Kadmos was geweldig opgelucht. Hij was van zijn opdracht ontslagen en bovendien hoefde hij niet terug naar zijn vader. Aandachtig luisterde hij naar wat het orakel nog meer te zeggen had.

'Trek naar het zuiden en zoek daar een koe,' was de raad. 'Volg het dier tot de plek waar het stilstaat en gaat liggen. Dat is de plaats waar jij je moet vestigen.'

Meer had Kadmos niet nodig. Hij liep in zuidelijke richting en na enige tijd zag hij op een berghelling een kudde koeien die gehoed werd door een herder. Dit was zijn kans! Hij wachtte net zolang tot één van de dieren een eindje van de kudde afdwaalde. Hij rende eropaf, greep het dier bij een hoorn en maakte zich snel met haar uit de voeten. Na een poosje keek hij om. Niemand die hem achternazat! Hij liet de hoorn los en gaf zijn koe een flinke klap op haar flank. 'Lopen jij!'

Gewillig sjokte het dier voor Kadmos uit. Nu ze onder de bomen van de berghelling uit was, brandde de zon onbarmhartig

op haar vel. De hitte moest haar wel dorstig maken, maar toch liep ze door. Kilometer na kilometer, uur na uur, tot ze eindelijk uitgeput neerzeeg in het gras.

'Hier!' dacht Kadmos. 'Hier zal ik dus voortaan wonen.'

In het stille landschap keek hij om zich heen. Vlak bij hem was een bron, maar een huis of zelfs maar een schuurtje was nergens te bekennen. Dat gaf niet. Een onderkomen zou hij gauw genoeg voor zichzelf gebouwd hebben. Eerst wilde hij als dank voor de goddelijke hulp zijn koe offeren aan Athene, de godin van de wijsheid.

Hij liep naar de bron om zich te wassen, want voor het bren-

gen van een offer moest hij zelf helemaal schoon zijn. Hij bukte zich, schepte met beide handen water op... en het volgende ogenblik hoorde hij een verschrikkelijk gebrul. Achter hem stond een draak, een monster zoals hij nog nooit had gezien. Het beest stak zijn klauwen naar hem uit. Het sperde zijn bek open. Maar Kadmos liet zich niet van de wijs brengen. Hij greep een kei die op de rand van de bron lag en verbrijzelde de kop van de draak in één grote slag. Daarna ging hij terug naar de koe om haar te offeren aan de godin, precies zoals hij van plan was geweest.

Toen klonk er voor de tweede keer iets door de stilte. Geen gebrul, maar een stem. De stem van Athene. 'Je hebt iets heel onverstandigs gedaan,' zei ze. 'Die draak van daarnet, weet je van wie die was? Van Ares, de god van de oorlog. Hij moest de bron bewaken die aan Ares is gewijd, en nu is hij morsdood. Daar zal de god behoorlijk kwaad om zijn. Denk eraan dat je de komende jaren de helft van je bezit aan hem afstaat, anders zou hij wel eens wraak kunnen nemen.'

Kadmos schrok. 'Maar ik heb helemaal niets, ik eh... hoe, hoe moet dat nou?' stamelde hij.

'Rustig maar,' zei Athene. 'Omdat je die koe aan mij hebt geofferd, zal ik je helpen hier een bestaan op te bouwen. Om te beginnen – het klinkt misschien een beetje vreemd – breek je alle tanden uit de bek van de dode draak. Die tanden zaai je uit en dan gaat de rest vanzelf.'

Het klonk inderdaad vreemd, vond Kadmos, maar hij deed wat de godin had gezegd. Het resultaat was ongelooflijk. Uit de drakentanden groeide binnen vijf minuten een leger soldaten. Woeste krijgslieden waren het, die meteen heftig ruzie kregen met elkaar. Naar alle kanten sloegen ze er met hun zwaarden op los en algauw waren er nog maar vijf in leven. Vijf grote sterke